

Implementat de

EU4MOLDOVA: REGIUNI-CHEIE

CAHUL ȘI UNGHENI

Program finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD și UNICEF

Programul „EU4Moldova: Regiuni-cheie” susține dezvoltarea inteligentă, verde, incluzivă și sustenabilă în regiunile Cahul și Ungheni, pentru a asigura cetățenilor o calitate mai bună a vieții

Rezultate scontate:

- Capacitatea instituțională a autorităților publice locale consolidată;
- Implicarea beneficiarilor, partenerilor, experților în planificarea și monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare socio-economică;
- Servicii și utilități publice accesibile, performante și de calitate pentru toți cetățenii;
- Crearea de condiții favorabile pentru atragerea investițiilor;
- Dezvoltarea clusterelor economice;
- Îmbunătățirea serviciilor sociale (educație, sănătate, implicarea civică a tinerilor).

- **Durată:** 2019 – 2024
- **Buget:** 23 milioane euro
- **Donator:** Uniunea Europeană
- **Implementatori:** PNUD și UNICEF
- **Acoperire:** Municipiile Cahul, Ungheni și localitățile învecinate
- **Beneficiari:** Cetățenii și comunitățile din regiunile Ungheni și Cahul, autoritățile publice locale și organizațiile societății civile
- **Domeniu de intervenție:** Creștere incluzivă

Jānis Mažeiks,
Ambasadorul Uniunii Europene
în Republica Moldova

„Conceput ca un model de dezvoltare a regiunilor Republicii Moldova, Programul «EU4Moldova: Regiuni-cheie» combină toate elementele necesare pentru prosperitatea socio-economică și dezvoltarea unei comunități înfloritoare. Rezultatele obținute în regiunile Cahul și Ungheni arată clar tuturor cât de mult sprijinul UE poate îmbunătăți starea de lucruri, cu implicarea activă a comunității locale și demonstrează că împreună putem obține rezultate tangibile”.

Daniela Gasparikova
Reprezentanta rezidentă
PNUD Moldova

„Suntem mândri că PNUD implementează cel mai de impact program de dezvoltare din regiunile Cahul și Ungheni – «EU4Moldova: Regiuni-cheie» - care are o agendă de transformare verde pentru o creștere tangibilă a calității vieții oamenilor și a rezilienței, prin utilizarea tehnologiilor digitale și a principiilor economiei verzi și circulare. Programul lucrează cu autoritățile publice locale, sectorul privat/antreprenorii, organizațiile societății civile pentru a reconstrui economii locale vibrante, pentru a crea oportunități generatoare de venituri și pentru a promova inovațiile”.

Maha Damaj, Reprezentanta de țară UNICEF în Republica Moldova

„Cu sprijinul valoros al Uniunii Europene, UNICEF a reușit să-și extindă raza de acțiune către copiii, tinerii și familiile lor din regiunile Cahul și Ungheni pentru facilitarea accesului la servicii sociale esențiale. Începând cu anul 2019, le oferim oportunități de educație incluzivă, servicii medicale moderne adaptate nevoilor lor, programe de dezvoltare și o platformă pentru a-și face auzite vocile în procesele de luare a deciziilor la nivel local”.

Nicolae Dandiș,
primarul municipiului
Cahul

„Prin asistența Uniunii Europene, raionul Cahul este recunoscut drept regiune cheie cu un mare potențial de dezvoltare. Datorită Programului sunt impulsionate diverse sfere și domenii: infrastructură, economie, buna guvernare etc. De asemenea, a fost posibilă realizarea mai multor proiecte care au schimbat spre bine viața cahulenilor”.

Alexandru Ambros,
primarul municipiului
Ungheni

„Asistența Uniunii Europene a impulsionat eforturile locale pentru sporirea atractivității investiționale a municipiului Ungheni, dar și a regiunii, a consolidat transparența locală, participarea cetățenilor în procesele de guvernare locală. Totodată, a crescut accesul cetățenilor la serviciile publice de calitate, ceea ce bucură”.

Consolidarea capacităților instituționale a autorităților publice locale și implicarea tinerilor în procesul decizional

APL

- Peste 100 de reprezentanți ai APL instruiți în implementarea strategiilor și planurilor locale;
- Platformă de cooperare economică la Cahul și Ungheni creată pentru impulsivizarea dezvoltării economice;
- Plan Regional de Amenajare a Teritoriului pentru Cahul și Ungheni elaborat pentru identificarea potențialului socio-economic, direcțiile de dezvoltare, disfuncționalitățile și avantajele raioanelor;
- Șase ONG-uri, inclusiv asociațiile de băștinași instruite pentru a se implica în procesul de luare a deciziilor la nivel local și îmbunătățirea rolului lor de watch dog;
- Dotarea operatorilor de servicii publice cu echipamente necesare pentru furnizarea eficientă a serviciilor de management al deșeurilor.

SMART

- Instituirea în municipiile Cahul și Ungheni a unui Ghișeu Unic;
- Peste 1000 de contoare de apă cu citire la distanță instalate la Ungheni;
- Monitorizare video la AVE Ungheni;
- 15 grădinițe din municipiile Cahul și Ungheni dotate cu echipamente IT;
- Platforma SMART City aflată în proces de dezvoltare tehnologică va ajuta APL-urile să colecteze și să analizeze date de la senzorii și tehnologiile integrate din oraș, pentru a îmbunătăți calitatea vieții și siguranța cetățenilor.

EDUCAȚIE

- Grădinița „Tereza Sobolevski” din municipiul Ungheni și grădinița nr. 8 „Prichindel” din municipiul Cahul au fost renovate;
- Peste 60 de instituții educaționale au beneficiat de materiale didactice și cognitive moderne, inclusiv stații meteo cu senzori digitali;
- A fost consolidată implementarea Metodologiei Centrate pe Copil în grădinițe și școli;
- Peste 1000 de cadre didactice și-au dezvoltat capacitățile și 18.500 de copii beneficiază de servicii educaționale îmbunătățite.

SĂNĂTATE

- 10 Cabinete de Dezvoltare a Copiilor amenajate și dotate cu echipamente și jucării;
- Peste 16.000 de familii au primit „Carnetul de Dezvoltare a Copilului”;
- Circa 100 de medici de familie instruiți în supravegherea sănătății și dezvoltării copiilor, adolescenților și gravidelor;
- 350 de truse medicale pentru monitorizarea bebelușului la domiciliu acordate Centrelor de Sănătate;
- Suport din partea Centrului de Intervenție Precoce „Voinicel” pentru 16 familii cu copii mici cu dizabilități sau întârzieri în dezvoltare și alte 80 de familii consultate online;
- Circa 600 de specialiști instruiți în depistarea precoce și stimularea timpurie a dezvoltării copiilor cu tulburări ușoare.

IMPLICAREA CIVICĂ A TINERILOR

- 2550 de tineri instruiți să lucreze în echipe și să elaboreze planuri de acțiune pentru tineret;
- Consiliile Elevilor din 30 de școli implicate activ în procesele decizionale;
- Implicarea civică a tinerilor și adolescenților în activități sportive, culturale: EU4Cahul Marathon 2022 – Aleargă pentru Pace, Festivalul Tineretului la Ungheni (2022), Youth Forum 2.0, Școala de vară etc.

Organizațiile necomerciale din Cahul și Ungheni oferă suport grupurilor vulnerabile

- Acces la servicii sociale și culturale pentru cca 2700 persoane din satul Zîrnești, raionul Cahul;
- Noi competențe profesionale și antreprenoriale pentru femei și persoane vulnerabile din comuna Moscovei, raionul Cahul;
- Rampe de acces instalate la clădirile administrative din subregiunea Cula, raionul Ungheni și acces îmbunătățit la servicii administrative pentru peste 1500 de persoane;
- Integrare profesională a peste 250 de persoane vulnerabile din 10 comunități rurale ale raionului Ungheni.

Rampă de acces instalată la clădirea Primăriei Cornova, subregiunea Cula, raionul Ungheni.

Dezvoltarea mediului de afaceri: companii existente, start-upuri, afaceri sociale, clustere și atragerea de noi investiții la Cahul și Ungheni

Atelierul lui Maxim Rusnac din satul Floreni, raionul Ungheni a fost dotat cu strunguri și echipamente pentru șlefuirea lemnului, grație unui grant în valoare de 25 000 euro.

Buget : 4,4 milioane euro

- 75 de granturi pentru antreprenori;
- 65 de proiecte de dezvoltare în comunitățile rurale implementate de GAL-urile din Cahul și Ungheni;
- 41 de profile de investiții;
- 8 clustere;
- Infrastructură de afaceri direcționată pentru atragerea de noi investiții;
- Peste 330 de locuri noi de muncă permanente și sezoniere create;
- Peste 500 de locuri de muncă salvate.

Opiniile antreprenorilor din Cahul și Ungheni care au beneficiat de granturi

Corina Țăranu, fondatoarea brandului „Girofunny”, municipiul Ungheni:

„Datorită acestui grant am reușit să pornesc o linie nouă de producere a hainelor pentru copii. Am procurat mașină de brodat, mașină de capsat butoane și un program digital care ne accelerează foarte mult timpul de producere a tiparelor”.

Maria Minciună fondatoarea atelierului gastronomic „La Tanti Masha”, Slobozia Mare, Cahul:

„Cu suportul Uniunii Europene am procurat mai multe echipamente cu care mi-am dotat atelierul gastronomic și am înregistrat marca comercială «La Tanti Masha». Sunt mândră să păstrez tradițiile culinare de la sud și mă bucur că le pot transmite mai departe oaspeților care mă vizitează”.

Victor Voina, fondator ferma Voina, Roșu, Cahul:

„Am participat la concursul de granturi, pentru că mi-a părut o ocazie bună pentru a lansa o afacere. Cu sprijinul financiar al Uniunii Europene am reușit să achiziționez o seră de 1000 m² în care cultiv zarzavaturi pentru piața locală”.

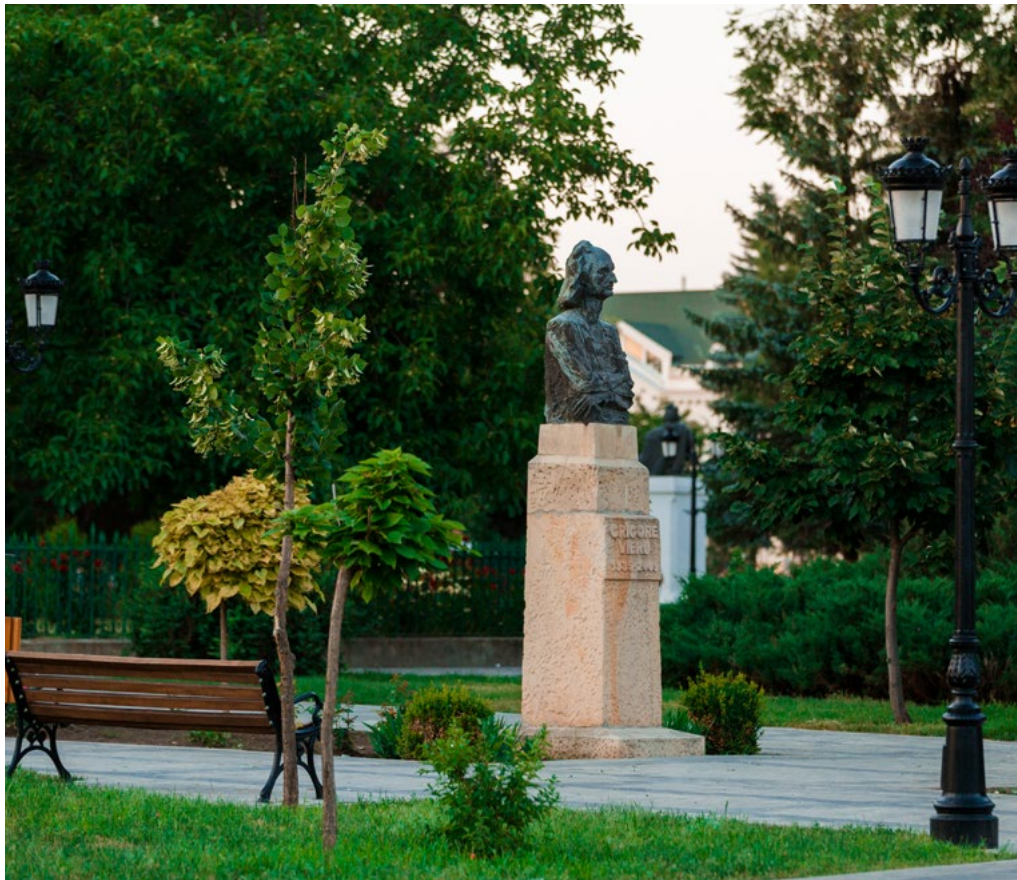

Zinaida Plămădeală, reprezentanta Clusterului Bacifere din regiunea Ungheni:

„Grăție suportului oferit, Clusterul de bacifere din regiunea Ungheni va reduce consumul de energie electrică în procesele sale de producere, prin utilizarea energiei alternative, din surse regenerabile. Astfel, grantul obținut va contribui la dezvoltarea unor afaceri agricole sustenabile și prietenoase cu mediul înconjurător”.

Modernizarea și revitalizarea centrului urban al municipiului Cahul

Revitalizarea centrului urban sporește atractivitatea municipiului Cahul ca oraș - „pol de creștere”.

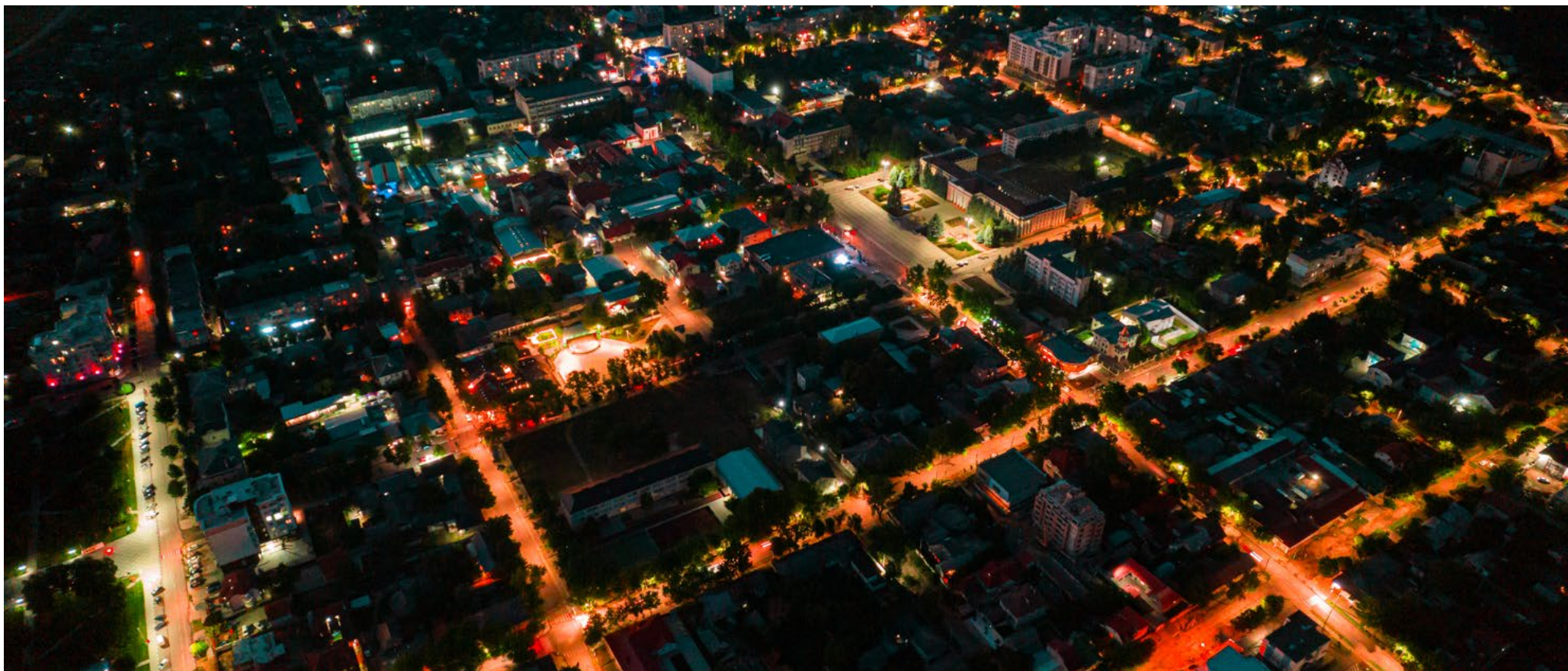
Reabilitarea Parcului central „Grigore Vieru” a fost o prioritate determinată de cetățenii municipiului și administrația publică locală.

- Alei pavate și montați stâlpi din fontă și corpuri de iluminat cu LED;
- Gazon amenajat, arbori și arbuști decorativi plantați și instalat sistem dirijat de irigare a spațiilor verzi;
- Mobilier urban montat;
- Havuz pietonal cu show de lumini și muzică construit;
- Două cișmele construite.

Buget: 668 000 euro (inclusiv contribuția APL).

Renovarea sistemului de iluminat public la Cahul

Iluminatul public stradal a constat în montarea a 926 de corpuri de iluminat, divizate pe diferite clase ale sistemului de iluminat: cu sistem dimming și telegestiune (838 corpuri) și fără sistem de dimming și telegestiune (88 corpuri).

- Reducerea emisiilor de CO2 și a costurilor operaționale;
- Confort și siguranța pentru locuitorii și vizitatorii municipiul Cahul.

Buget: 633 000 euro (inclusiv contribuția APL).

- Urmează amenajarea zonei de acces către Sanatoriul „Nufărul Alb”, prin reabilitarea părții carosabile, amenajarea parcărilor auto, a trotuarelor și pistelor pentru biciclete, amenajarea zonelor verzi și dotarea cu mobilier urban și decor stradal. În zona adiacentă Palatului de cultură „Nicolae Botgros” vor fi reconstruite aleile, zonele de parcare și vor fi organizate spațiile de recreere.

Modernizarea și revitalizarea centrului urban al municipiului Ungheni

Revitalizarea centrului urban sporește atractivitatea municipiului Ungheni ca oraș - „pol de creștere”.

Piața Independenței din municipiul Ungheni a devenit pietonală, fiind dotată cu mobilier urban și construit un havuz muzical de tip uscat cu show de lumină și muzică.

Piața Independenței din Ungheni pe timp de noapte.

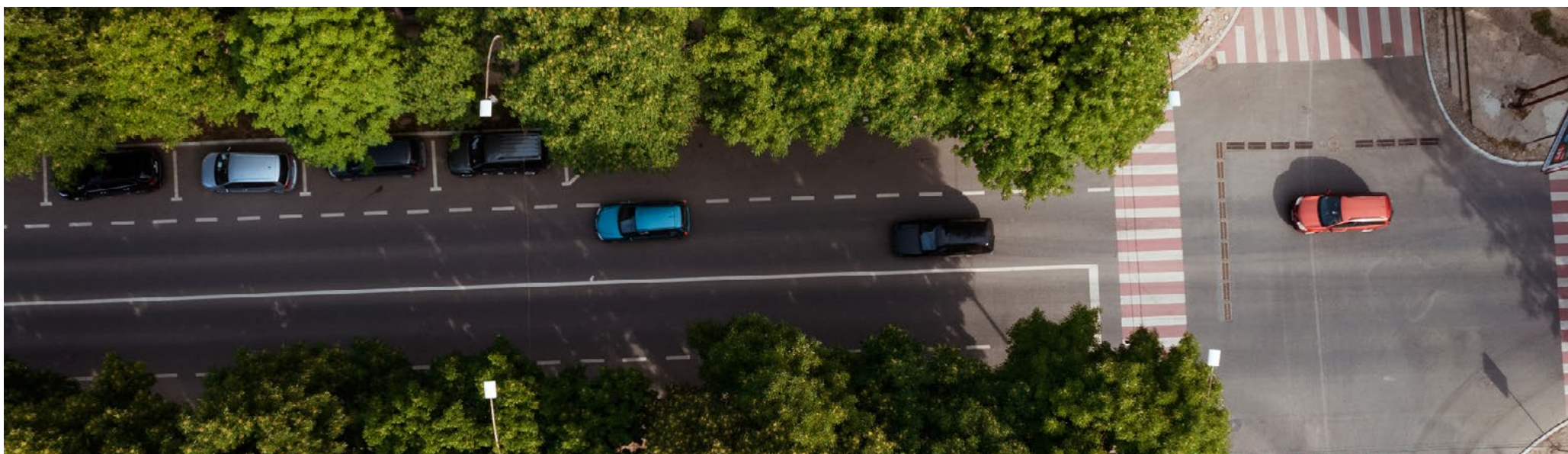

Strada Națională - asfaltată, iluminată și cu marcaje rutiere rezistente în timp.

- Reconstruite și extinse 1,2 km de trotuare de la str. Hașdeu până la str. Ștefan cel Mare, cu spații amenajate pentru pietoni și piste pentru biciclete, trotinete, role;
- Reconstruite scări și rampe de acces la nivelul superior;
- Repararea a 153 de stâlpi pentru iluminatul stradal pe str. Națională și iluminarea zonei pietonale;
- Plantarea copacilor decorativi și instalarea de bănci din beton.

Noul apeduct și rețeaua de canalizare pe strada Națională, în perimetrul str. Vasile Lupu și str. Solidarității, cu o lungime de peste 1.600 metri asigură cu apă potabilă peste 24.000 de oameni.

Buget: 2,9 milioane euro (inclusiv contribuția APL).

Apeductul a fost construit și este parte magistrală a traseului de apă potabilă în municipiul Ungheni ce interconectează cele șapte cartiere din oraș.

Dezvoltare economică prin infrastructură locală modernizată la Cahul și Ungheni

Ambasadorul Uniunii Europene, Jānis Mažeiks și Reprezentanta rezidentă PNUD în Republica Moldova, Dima Al-Khatib în vizită la șantierul de construcție de la Slobozia Mare, raionul Cahul, 21 septembrie 2022.

- 8 proiecte de infrastructură și servicii publice implementate;
- Problemele de prestare a serviciilor și de infrastructură soluționate;

Buget: 2,6 milioane euro (inclusiv contribuția APL).

Construcția și darea în exploatare a unei stații regionale de epurare a apelor uzate la Sculeni, Ungheni

Investiții: 250 000 euro

Modernizarea și acces îmbunătățit la infrastructura rutieră locală pentru 12 agenți economici din sectorul agroalimentar din comuna Mănoilești, Ungheni.

Investiții: 395 000 euro

Renovarea infrastructurii rutiere – cale de acces către Zona Economică Liberă (str. Boico, municipiul Ungheni), care va oferi alternative de deplasare și intensifica interesul investitorilor particulari din țară sau din străinătate.

Investiții: 460 000 euro

Alimentarea cu apă potabilă a satului Buzduganii de Jos, Ungheni (construcția apeductului cu o lungime de 8 km, o nouă sondă arteziană, stație de dezinfectare a apei și construcția unui castelul de apă).

Investiții: 250 000 euro

Reabilitarea cu acoperire asfaltică a drumului de acces cu o lungime de 650 m către lacul Belev, din Slobozia Mare, Cahul.

Investiții: 283 000 euro

Modernizarea pieței regionale „Cu drag de Colibași” din Colibași, Cahul prin reabilitarea halei, care va crea condiții sanitare-igienice adecvate pentru comerț.

Investiții: 315 000 euro

Modernizarea Centrului de dezvoltare a afacerilor locale din Crihana Veche, Cahul va crea un mediu favorabil pentru dezvoltarea întreprinderilor mici.

Investiții: 400 000 euro

Achiziția de echipament specializat pentru întreținerea drumurilor, spațiilor verzi și amenajarea gunoștilor, curățirea șanțurilor de scurgere a apelor pluviale la Zîrnești, Cahul.

Investiții: 250 000 euro

Brandul regiunilor Cahul și Ungheni

În 2021 a fost creat brandul regiunilor Cahul și Ungheni. Inițiativa este o premieră pentru Republica Moldova și reprezintă un prim pas din strategia de promovare a regiunilor.

unde inima ta bate

Secvență din timpul călătoriei a jurnalistului Sergiu Bezișchi la Cahul. Sergiu a bifat mai multe experiențe: de la gastronomie și meșteșuguri, până la noi locații de vis. Toate acestea au devenit decupajele unui film despre regiunea Cahul.

unde ne conectăm

Secvență din timpul călătoriei a vloggerei Ludmila Adamciuc la Ungheni. Ludmila a descoperit mai multe curiozități locale. Toate acestea au devenit decupajele unui film sonorizat.

EU4MOLDOVA: REGIUNI-CHEIE

